Koolitervishoiu seisukord Tartus.

H. Madison.

Koolide arvustik. 1925. a. alul töötasid Tartu linnas 42 kooli: 13 kesk-, 21 alg-, 1 kunsti-, 1 muusika- ja 6 kutsekooli. Keskkoolest on 6 omavalitsusekooli 2046 õpilasega, 6 erakooli 2343 õpilasega ja 1 riigikool (seminar) 231 õpilasega. Algkoolest on 17 linna- (4238 õpilast), 3 era- (341 õpilast) ja 1 riigikooli (seminari juures, 120 õpil.). Kutsekoolest on 2 linna ülalpidamisel — puuning rauatöökool ja täienduskool tööstuseõpilasile (292 õpil.) ja 4 erakooli (umbes 164 õpil.); muusika- ja kunstikoolid (440 õpil.) on erakoolid, kes linnalt, maakonnalt ja riigilt toetust saavad. Umbes on kõigis 42 koolis 10 260 õpilast. Käesolev kirjeldus, mille aluseks on seks otstarbeks toimepandud ankeet Tartu kooles, tahab ülevaate anda tervishoiulise seisukorra üle 16 linna-, 3 era-algkoolis (Jürgens'i, Salomon'i ja juudi algkool), 6 omavalitsuse- ja 6 era-keskkoolis, kujutades olukorda, nagu ta kujunes V-da algkooli uue koolimaja avamise järel (7. I. 25). Mainitud 31 koolist asuvad 29 omaette ruumes 28 majas. Kaks algkooli (VI ja Jürgens'i algkool) ja 1 algkool (XV) ning 1 keskkool (õhtugümn.) asuvad samus ruumes ning 1 alg- (XIV) ja 1 keskkool (saksa keelega ühisgümn.) on iseseisvas korteris, kuid ühes majas[1]).

Tervishoiuline järelevalve mainitud linna-omavalitsuse kooles on kuni oma praeguse seisukorrani läbi teinud mitmed arenemisjärgud.

Esimene kooliarst (dr. Faure) Tartus pandi ametisse 1881. a. eelmisel aastal avatud reaalkoolis. H. Treffneri gümnaasiumil on olnud arst kooli asutamisest, s. o. 1883. a. peale. Samuti on kooliarst olnud E. N. K. S. gümnaasiumil selle algusest, s. o. 1907. a. peale (dr. Schulzenberg).

Alus koolitervishoiulisele järelevalvele algkooles pandi Linnavalitsuse otsusega 9. I. 1910. a., mille põhjal kutsuti linna (5 algkoolile ligikaudu 551 õpilasega) ja linnalt abi saavaile (2 algkooli ligikaudu 239 õpil.) koolele kooliarstiks dr. Riemschneider, kes teenis sel kohal kuni 1. IV. 1921.

Allakirjutatud lepingu alusel olid kooliarsti kohustused järgmised: 1) paari esimese nädala vältel peab ta kõik õpilased üle vaatama nakkuse ja kooliskäimise jõuetuse suhtes, vabastades jõuetuid kooliskäimisest; 2) üks kord poolaastas tuleb iga klass, koolimaja ja iga õpilane põhjalikult läbi vaadata; kutsel osa võtta kol-

1) Kuni selle töö trükkimiseni on koolide arvus tekkinud muutused. Nimelt on ühinenud 3 saksa keskkooli ühes nende algkoolega üheks kooliks. Tervishoiuliselt üle linna viletsaim Salomoni era-algkool on omaniku poolt suletud, nagu Jürgensigi algkool. Samuti äärmuseni viletsais ruumes asuv XVI linna-algkool on omale saanud ajakohased uued avarad ruumid endistes eraülikooli kursuste ruumes. Ka juudi algkooli ruumid olid halvad, kuid nüüd on ka see kool omale kohasemad ruumid leidnud. Avatud on uus algkool — nimelt linna abi-algkool nõrgaandelistele lastele; selle kooli ruumid on võrdlemisi korralikud. Missugused muutused sellega on tekkinud ülalmainitud ankeedi andmeis, on praegu materjali puudusel võimata täpsalt kindlaks teha ja jäävad alamal arvestamata; kus aga on korda läinud muutustest tekkinud olukordi välja selgitada, siis katsume ka siin juba seda kinni naelutada.

Tartu, lk. 563